ԹԻՒ 7809 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 er 1912 №: 7809

نومرو ۷۸۰۹ ۲۸ کانون اول ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ-ՂԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
مدیر مسئول وصاحب امتیاز ق. بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու	համար	100	54
Օտարաշխարհ	»	25	20 Ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELK FONDÉ EN 1883

بازار ایرتسندن ماعدا هرکون نشراولنور.

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

ՈՎ Է ՄԵՂԱՒՈՐԸ

Նպաստընկալ ուսանողներու ցաւագին հարցին յեղակարծ արծարծումը և այս առիթով Ազգ. Ժողովի մէջ տեղի ունեցած փոքրիկ վիճաբանութիւն մը երեւան բերին ցեղային անհունապէս աւաղելի ու տխրացուցական մտայնութիւն մը։ Մտայնութիւն մը որ իսկապէս կ'արժէ վեր առնել, ցոյց տալու համար թէ մենք որքա՜ն զուրկ ենք դեռ գաղափարական կեանքէ և որքան կը տառապինք նեղ, ճղճիմ ու հիւանդկախ փոքրոգութիւններէ։ Մտայնութիւն մը որ այո՛, սկիզբէն ի վեր եղած է խափանիչ մը մեր հասարակական կեանքին մէջ և այսօր իսկ, առանց գէթ մեղմացած ըլլալու, կը ցցուի մեր աչքերուն առջեւ նոյնքան ուժգին արտայայտութեամբ ու նոյնքան անսուր հանգամանքներով։

Մեր նախորդ յօդուածով անվերապահ կերպով յայտնած էինք թէ իբր քննութեան արդիւնք՝ Նպաստընկալ՝ Ուսանողներու Յանձնաժողովը ընդհանրապէս Դաշնակցականներէ և կամ անոնց աղերսութեան ներքեւ գտնուողներէ բաղկացած ըլլալուն իբր հետեւանք՝ այսօր Նպաստընկալներու մեծագոյն մասը Դաշնակցական տղաքները կը կազմեն, ըլլա՛ն անոնք Վանէն կամ Մուշէն, Սեբաստիայէն կամ Պիթլիզէն։

Մեր այս ճշմարիտ գիտողութեան և մերկացումին առիթով բաւական մը որ ազգային կեանքի մէջ առաջնորդողի դեր մըն ալ ստանձնած է, մեզի գիտնալ տուաւ թէ Նպաստընկալները ո՛չ թէ որովհետեւ Նպաստընկալ են, ատոր համար Դաշնակցական են, այլ Նպաստընկալ են, որովհետեւ Դաշնակցական են։

Այս պարագան ալ ահա, ինչպէս նոյն ինքն Պ. Եր. Շիրինեան ու... ժողովին մէջ համարձակութեամբ յայտնեց, կուգայ աւելի հաստատելու մեր գրածը և խնդրին աւելի այժմէական և կարեւոր գոյն մը տալու։

Նպաստընկալները և Դաշնակցութի՛ւն։ Բայց չէ՞ որ գէթ ատիկա չահագործելու չէր անոնց կողմէ, որոնք անդադար պաշտպանի հոլեր առնելով կը կրկնեն թէ նոր սերունդը պէտք չէ՛ քծինքի և նեղմիտ միակողմանիութեան տակ թառամեցնել, պէտք չէ՛ դառնացնել ազգին կողմէ անոնց տրուած շնորհը և թողելու է որ անոնք ուռճանան՝ որպէս ազնիւ քաղաքացիներ և ազատական տարրեր։ Միտային երկու կողմերն ալ իրարու չե՛ն նմանիր. ինչ տարբերութիւն կայ ասոնց մէջ. նուաստացնելով զանոնք սողալ սորվեցնել կամ փաղաքշելով թունաւորել, երկուքն ալ միեւնոյն արդիւնքը առաջ կը բերեն, կը բերեն, այո՛, արժանապատուութենէ, անհատականութենէ զուրկ, աննկարագիր անձեր։

Այս խիստ էական հարցին նկատմամբ ինչ կը մտածեն արդեօք մեր սիրական գործիչները։ Այսչափ ազդուակներէ, արդարացի մերկացումներէ յետոյ ալ պիտի քնանա՞ն արդեօք։ Համոզեցէ՛ք որ ծանրածանր պատասխանատուութեան տակ կը մտնեն անոնք, եթէ հասկան կամ կուսակցական կրքերէ մղուած՝ չջանան վերջնապէս կարգադրելու այս հարցը և թողուն որ աւելի չարաշուտի, աւելի լայննայ վէրքը։

Չէ՛, ալ ժամը հնչած է որ լուրջ նկատողութեան առնուի ասիկա։ Թող լեզուի տակ մնացած բոլոր խօսքերը հրապարակ նետուին, թող մութի մէջ չձգեն խնդրին կարեւոր մասերը և ճշգրտութեամբ քօղարկել ջանան։ Հարիւր Նպաստընկալ ուսանողներու համար պիւտճէ մը պատրաստել դժուար չպիտի ըլլար, միայն թէ բարեացակամութիւնը և գործելու կորովը չպակսէր։ Պատրիարքարանի կտակները, ինչ, դեռ պիտի մնան փոշի տակ կամ երբեմն երբեմն միայն արդեօք պիտի ծառայե՞ն դեռ պարպառայնելու Տահրիկեան վարչութիւն մը կամ այլ յաջորդող վարչութիւն մը։ Հերիք է, հաւատացէք, կը բաւէ այսքան թոյլ, անողնայար կացք։ Եթէ նոյն իսկ բոլոր աղբիւրներն ալ ցամքած ըլլան չեղք անձեւ է կազմուած յանձնաժողով մը կրնայ տարեկան 100 ուսանողի պէտքը հոգալու չափ դրամ հաւաքել, եթէ կամի անկեղծապէս, եթէ ունի «յետին միտք» չխառնել գործին։ Տակաւին մէկ երկու նուագահանդէս կամ պարահանդէս այդ անունով պիտի բաւէր ակնկալուած արդիւնքը տալու կը կասկածի՞ք, սա ցեղին մէջ այդքան մեռա՞ծ կը կարծէք ազգային ոգին, անձնուիրութեան և վեհանձնութեան կեանքը։

Ո՞վ է մեղաւորը, որ այսքան քաշքշուքի կ'ենթարկէք խնդիրը։ Կրնայ ըլլալ որ նպաստընկալներու մէջ սպրդած ըլլան ունեւորներ, անարժաններ, անպէտ տարրեր եւն. եւն.։ Բայց ատիկա պէտք է պատճառ մը դառնայ գործը կասեցնելու, դադրեցնելու. չկա՞ն արդեօք Նպաստընկալ ըլլալու իրապէս արժանի տղաքներ, Պոլսեցի ըլլան թէ գաւառացի։

Չէ՛, գործին քիչ մը դժուարութիւնը թող չվանէ գաղափարը ոչնչութեան։ Մաքրագործենք կրցածնուս չափ, խիստ հակակշիռ ի գործ դնենք ուժերնուս ներածին չափ, բայց չի յուսահատինք և չի վիժեցնենք զայն։

Ո՞վ է մեղաւորը Նպաստընկա՞լը, Տնտես. Խորհու՞րդը, Նպաստընկալներու Յանձնաժողո՞վը.— Երբե՛ք, երբե՛ք, միակ մեղաւորը Ազգ. Վարչութիւնն է, որովհետեւ եթէ ան խնդրին կարեւոր և լուրջ գոյն մը տալու ըլլար, այսքան չէր աղճատուէր, այսքան չէր խամթրուէր, այսքան չէր ձգձգուէր այս ամենակարեւոր հարցը։

Բա՛յց, չըլլա՛յ թէ մէկն ալ ականջս ի վար փսփսայ թէ անո՞ր ինչ, անոր անդամները ալ ստէրս չունի՞ն…

Ո՞վ է մեղաւորը սակայն…

ՌՈՒԲԷՆ ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Իզմիրլեան կաթողիկոսի մահէն առաջ-նոյն իսկ անոր կաթողիկոսանալէն ալ առաջ, գիտէինք որ Կովկասի մէջ կային օրկան մը, ինչպէս Հովիւ, և մարդիկ, ինչպէս Պ. Զէրքէզեան եայլն, որոնք ամէն միջոցներով կը պաշտպանէին ու կը գովաբանէին Օրմանեան Նախկին Պատրիարք Սրբազանը, որ իսկապէս իրենց պաշտամունքի կուռքն էր։ Բայց երբ այս վերջին անգամ կաթողիկոսական հարց ծագեցաւ, նոյն կուռքին անունը թեր ու դէմ ահագին վիճաբանութեան նիւթ դարձաւ։ Նախորդ անգամ, միայն կը գովէին առանց լրջօրէն զայն իբր կաթողիկոսացու առաջ քշելու Իզմիրլեանի պէս մեծ դէմքի մը դէմ։ Օսմանցի Հայերու ազատագրումը դեռ շատ նոր տեղի էր ունեցեր և Օրմանեան պատրիարք ջնջուած տարուած էր տասներկու տարուան թմրուած հոսանքներու շղթայազերծումէն։ Հիմա, ալ բաւական ժամանակ անցած է, մտքերը հանդարտած են, կիրքերը պէտք է պաղած ըլլան, մանաւանդ որ ամբողջ ազգին կողմէ ցանկալի դարձած կաթողիկոսացու մը չկայ, ինչպէս Նախորդ երկու անգամները. ուստի՛ Օրմանեանի կ. Թողիկոսացումը մեծ շանսեր կը ներկայացնէ. և ահա Հովիւ թերթը սոթտած կը շարունակէ ի նպաստ անոր պայքար մը, զոր ան Իզմիրլեանի օրով սկսած էր, Իզմիրլեանի անձէն սկսելով մինչեւ գործը քննադատելով, նոյնիսկ նախատելով։ Հովիւ գլխաւորապէս այն օրկանը եղաւ որ կուբացաւ Իզմիրլեանի ամենէն յիշատակելի գործերէն մէկուն, այն է Թեմական Խորհուրդներու խնդրին մէջ, որ իսկապէս ուրիշ բան չէր, բայց եթէ ժողովրդական գերակշռութեան կամ կղերականութեան հարց։ Զենք գիտեր թէ միեւնոյն Հովիւը ինչ ստորիձանի զօրեղ անձնական կապերով միացած է Օրմանեան Սրբազանի հետ, բայց անկարելի է չենթադրել որ, — արդէն շատ ուրիշ փաստեր ալ կան, — նոյն այդ ժողովրդական ոգիին դէմ կռուելու համար, կղերական իշխանապետութեան մասին աւելի քան համաձայն են իրարու։

Խնդիրը հոս չէ սակայն. խնդիրը այն է որ Իզմիրլեանի մահէն յետոյ, Հովիւ դեռ միայնակ ի՛ր պաշտպանէր Օրմանեանը, օգտուելով ամէն առիթներէ, ինչպէս յարձակելով Թուրքիոյ Ազգ. Ժողովի իբր թէ գլխամահ նախկին պատրիարքի դատը չի տեսնալուն դէմ, մասը փափտելով հարիւր մէկ վաճառականներու հանրագրութեան վերադարձուիլը եւ. եւն.։ Եւ Հովիւի այն պայքարը ոչ մէկ արժէք ունէր, ոչ մէկ նշանակութիւն, ոչ մէկ ազդեցութիւն հասարակական կարծիքին վրայ։ Բայց կային մանաւանդ ուրիշ երկու թերթեր, որոնց ձայնը որոշ կշիռ ունէր հանրային կարծիքին առաջ և որոնց դիրքը, ընդհանրապէս կաթողիկոսական խնդրի հանդէպ և գլխաւորապէս Օրմանեանի հանդէպ շատ հետաքրքրական ու կարեւոր էր գիտնալ։ Ատոնք էին Մշակ և Հորիզոն։ Այս վերջինի դիրքը, առաջին րոպէէն արդէն յայտնի էր ու որոշ։ Ան ոչ միայն հակառակ էր Օրմանեանին, անոր անցեալ գործունէութեան դէմ կռուողներուն համար, այլ նաեւ որովհետեւ ինք կը ներկայանար իբր ժողովրդային իրաւունքներու իբր գրօշակիրը։ Իսկ Մշակ ինք, դժբախտաբար առաջին րոպէէն անորոշ ու անհասկնալի դիրք բռնեց։ Ինք թեկնածուներ չի դրաւ մէջտեղ, և բաց ձգեց իր սիւնակները, ամէնէն հակամարտ կարծիքներու առջեւ։

آمریقا احوالی

تافت و روز ولت

کچنلرده آمریقانك غایت مهم جریده‌لرندن برنده کوروین برباش مقاله مندرجاتندن آمریقا سیاست ملیه‌سی وبالخاصه تروستلر مسئله‌سی طولایسیله یکدیکرینه مخالف اوله‌رق، افکار و آمالده بولنان میستر تافت ومیستر روز ولت اره‌سنده‌کی مناسبات دها شدتلی صورتده کرکینلشدی.

ماضینك غیر قابل انکار برحقیقت بارزه‌سی بولنان برحال یعنی روز ولتك معاونت ومظاهرتی اولمادیغی حالده میستر تافت شمدیکی موقعنده بولنه‌میوب وبلکه‌ده کندیسی بوکونه قدر موقع اقتدارده بولنه‌میه‌جقدی.

اساساً اولاری انتخابات مجادله‌لری صره‌سنده میستر تافت، روز ولتك دخی معاونتنی کورمش اولدیغی جهتله، عادتا اونك تأثیر ونفوذی آلتنده برآلت اوله‌جغی کبی کسدیریلیوردی.

فقط اولجه‌ده کندیسنك سویله‌مش اولدیغی وجهله، روز ولت رئیس انتخاباتندن صوکره آوجیلق ایتمك اوزره افریقانك الك درین محللرینه طوغرو برسیاحت اجرا ایده‌رك، کندینك نفوذ وتأثیری بوسبوتون فکرلردن چیقدی. تقریباً برسنه مرورنده روزولت افریقا اوجیلغندن تکرار امریقایه عودت ایتدی.

بوصیره‌لرده میستر تافت کندی باشنه روزولتك نفوذ وتأثیرندن دور مهجور کبی تلقی اولنمقده ایدی. شونی دخی بیان ایده‌لم که هیچ برکیمسه مشار الیه قدر احترامات وتعظیمات ایله محاط اولدیغی حالده موقع ریاسته صادر اولمامش ایدی.

لکن بوکون تافت کندینه قارشی اجرا ایدیلن بوقدر تعظیماتدن صوکره کندی شان وشهرت وخلقك کندینه قارشو پرورده ایتمش اولدیغی توجهدن چوق شی غائب ایتدیکی کبی کندینه مظاهرت کوسترمش فرقه‌نك دخی امنیت تامه‌سنی حائز بولنه‌مامقده‌در.

روز ولت افریقادن واوروپادن عودت ایتدیکنده کندی یرینه قائم اولان تافتك کندی وجوده کتیرمش اولدیغی براستقامت سیاسیه‌دن کلیاً انحراف ایتدیکنی کوردی.

بوندن ماعدا سیاست مذکوره‌یه صوك برضربه اولمق اوزره اورمان وزراعت امورینی رؤیت ایتمکده بولنوب، روز ولتك غایت صمیمی بر دوستی اولان میستر پیشاتی دخی کندی مأموریتندن استعفا ایتدیره‌رك، والحاصل جمهوریت فرقه‌سنك محافظه کار عناصری ایله میستر تافت صیقی بر ارتباط تأمین ایتمشدی.

ایشته رئیس سابق میستر روز ولت سیاحتندن عودت ایدوب، احوالك بویله‌جه مهم برتبدلاته معروض قالدیغنی کوره‌رك، کندیسی احرار فرقه‌سی طرفنه میل ایتدی واوکوندنبرو میستر تافت محافظه‌کارلر ومیستر روز ولت ایله احرار فرقه‌سی طرفدارلری ایله برلکده یکدیکره مغایر برفعالیت تعقیب ایتمکده‌درلر.

شایان تعجب برجهت وار ایسه اوده ایکی طرفك احتراصاتی دها زیاده شدتلی برحاله کتیرمك اوزره وقایع ومسائل مغلقه‌نك کثرت جریانیدر بوکا مسروری یوقسه مکدرمی اولمق ایچون ایچه دوشونمك لازمکلمزمی ؟

معمافیه شو ایکی طرفدارلر اره‌سنده فرقه کورولتولرندن زیاده سیاست ملیه وتروستلرك مسئله‌سی دها چوق موضوع بحث اوله‌رق، ایکی جهتك دخی بربرینه قارشی غیرقابل تألیف اولان نقطهٔ نظرلرینی اورته‌یه چیقاردیلر.

میستر تافتك الك مهم فعالیتی انکلتره وفرانسه ایله صلح ومسالمت ایتمك اوزره وبرمسئله تحدث ایتدیکی صره‌ده لاهی هیئت صلحیه‌سنه مراجعت ایدلمسی خصوصنده عقد وامضا ایتمش اولدیغی معاهده‌لر تشکیل ایتمکده‌در.

(۲۳۰)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

اوچنجی قسم

اونجی فصل

مادام ژولی سوته‌ر
وموسیو آرمان قولار

اوجهتلری ایوجه درخاطر ایدیبورمیسکز؟

— بالطبع درخاطر ایدیبورم.

اوطرفلرده قیالقلر آره‌سنده کوچوك مغاره کبی بریر واردر ودینامیتلر دخی اوراده بو- نمقده ایدی.

— تدقیقات لازمه‌نك اجراسی ضمننده مان اوامر مبرمه‌یی اعطا ایده‌جکم.

بوکره دخی ایش موفقیتله نتیجه پذیر اولدی.

یالکز مادام ژولی‌نك دیدیکی کبی محل مذکورده کلیتلی دینامیت بولنمایوب، آنجق ۸-۱۰ کیلو قدر برشی چیقدی.

عبدالحمید بونك سببنی تحری ایتمك ایسته‌دی. مادام ژولی کندی مکنتلی وسکونتله سسی ایله:

— بن امینم که اوراده اون کیلو دینامیتدن زیاده واردی.

— بونی نصل توضیح ایده‌بیلیرسکز ؟

— بوجهت پك اشکاردر ...

دینامیتك قسم اعظمنی دیکر برمحله نقل ایتمشلردر ...

— دیکر برمحله‌می ؟

— اوت ! احتمال‌که بوطرفلرده بر یره نقل ایدوب، لازم اولدیغی زمان استعمال ایده‌جکلردر.

زیرا اوادملرك بوطرفلره دینامیت نقل ایتمه‌لرندن مقصد اونی طاغ باشنده صاقلامق دکلدر.

شبهه‌لی مستبدی مادام ژولی‌نك بوسوزلری دها زیاده خوف وتلاشه دوچار ایتدی.

ومادام ژولی‌یه خطاباً :

— شمدی مذکور دینامیتلرك استعمالی ایچون بورایه نقل اولندیغنی‌می ظن ایدیبورسك؟

— احتمال‌که بویله اولسون ...

— اویله ایسه نصل اونلرك کیذکاهنی بوله‌جغز ...

جسارتلی برطور ایله مادام ژولی عبدالحمیده توجیه خطاب ایده‌رك.

— شوکتمآب افندم، سزه صادقانه برصورتده خدمت ایده‌جکمی وعد ایتمش اولدیغمدن صوکنه قدر المدن کلنی اجرا ایده‌جکم ... یالکز بونك ایچون سزدن براز وقت استرحام ایدرم.

عبدالحمید مسرتله :

— نصل او نقل اولنمش دینامیتلری بولمنی مأمول ایدیبورمیسکز ؟ ... فقط نصل موفق اوله‌جقسکز شمدی‌سزك اسکی رفقاکزدن ایریلوب اونلرك تعقیباتنه معروض قالدیغکز بر صره‌ده بونك اجراسی براز مشکل اوله‌جقدر.

— بن هرشیئ طویمق اوزره وسائطه مالکم یالکز براز وقته لزوم واردر.

— قاچ کون قدر ؟

— اوچ کوندن هرشیئ طویوب، سزه بیان ایده‌جکمی تعهد ایدرم.

— فقط او وقته قدر مذکور اشخاص کندی سوء فکرلرینی اجرا ایدرلر ایسه نه یاپه‌جغز ؟

— بوخصوصده برمسئولیت درعهده ایده‌مهم.

عبدالحمید بران درین برتفکره مستغرق اولدقدن صوکره باشنی قالدیروب :

— تحریاتکزی اجرا ایتمك اوزره نه کبی وسائط استعمال ایده‌جکسکز ؟

مادام ژولی مکنتلی برطور ایله :

— اوجهت نم بیله‌جکم شیدر بودقیقه‌دن اعتباراً ییلدیزدن ایریله‌رق، اوچ کون اورته‌یه چیقمایه‌جغم ... وخصوصیله ذات شهریاریلرندن اوزریمه برترصد وضع ایدلمه‌سنی رجا ایده‌جکم.

زیرا غایت کیزلی برفعالیت کوسترمك ایجاب ایدر ... دشمنلریمز غایتله مهارتلی وتجربه‌کار اولدقلرندن پك اوفق برشبهه بتون فعالیتمزی بوزه بیلیر !

بومادامی الندن قاچیرمامق ایسته‌ین عبدالحمید اوکا خطاباً :

— فقط سز بورایه کلدیککز زمان سزی محافظه ایتمك اوزره بزم شرط قویمشدیکز .

— اوت! شوکتمآب افندم بویله برشرط وضع ایتدم ایسه‌ده بوکبی احوال مواجهه‌سنده طرفکزدن واقع اولاجق برمحافظه وترصد هم بنی تحت تهلکه‌یه سوق ایده‌جك هم ده بتون پلانلریمزك موفقیتله نتیجه پذیر اولمسنه مانع اولاجقدر ...

بوسوزلر اوزرینه عبدالحمید ذهناً :

«عجبا بومادام بکا براویونمی اویناپور. بوندن صوکره بیانات ویرمیه‌جکندن عجبا فرار ایتمکمی ایسته‌یور ...». دیدی. معمافیه کندیسنی جبراً سرایده طوتمق دخی معقول برشی اوله‌میه‌جغی کبی برنتیجه‌ده ویرمیه‌جکدی ...

وعبدالحمید ذهناً کندی مطالعه‌سنی شویله‌جه دوام ایتدی.

«اوت! بومادام فرار ایده‌جکدر کندینك شمدی‌یه قدر آلمش اولدیغی ذی‌قیمت هدیه‌لری وپاره‌لری کافی عد ایده‌رك برطاقم یکی بیانات ایله کندینی دها تهلکه‌لی بروضعیتده بولندیرمامق اوزره آوروپایه کیده‌جکدر ...

سلطان عبدالحمیدك ساکت ودوشونجه‌لی اطوارینی کندی کسکین نظری ایله تدقیق ایتمکده اولان مادام ژولی ظن ایدرسك که اونك فکرندن نه‌لر کچدیکنی درپیش ایدوب، سسنی یوکسلته‌رك :

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

Բայց որչափ որ գիտենք, Մշակի խմբագիրները իրենց գրուածներուն մէջ, այլ մանաւանդ իրենց խօսակցութիւններուն մէջ կը համոզէին թէ Օրմանեան յամենայն դէպս, յարմար ընտրելի մը չէ կաթողիկոսութեան, կամ գէթ իրենցը չէ: Եւ կը յիշատակէին յայտնել հրապարակաւ անունը իրենց ընտրելիին, որ աւելի Բագրատ վարդապետն էր, եթէ կարելի ըլլար սակայն, նախապէս կառավարութեան նպաստաւոր կարծիքը ստանալ վարդապետներու կաթողիկոսացման մասին: Եւ իրենք կը հաւատային թէ չատ դժուար չէր այդ նպաստաւոր որոշումը ձեռք բերել, երբ ուզուէր:

Խնդիրը այն վիճակին մէջն էր երբ Պաթում ցամաք ելանք: Օրը կիրակի էր. առաջին քայլերնիս եկեղեցի ուղղուեցաւ, պատարագէն յետոյ առիթը ունեցանք Մելիքեան քհն.ի տեսակցութիւնը վայելելու: Քիչ քահանաներ այդքան ուժեղ ու սքանչելի տպաւորութիւն են թողեր իմ վրայ: Աղուոր խօսող, լաւ դատողութեան տէր, հմուտ, կորովի նկարագրի տէր ու խիստ հաճելի ընկերական անձ մըն է ան: Յայտնի է ան: Յայտնի է մեզ, Օրմանեանի դէմ մղած իր ուժեղ պայքարը: Հոն կ'իմանամ որ այլեւս իր յօդուածներու չարքերը Մշակէն փոխադրուած են Հորիզոնի մէջ, որովհետեւ Մշակ, չես գիտեր ինչ անակնկալ հովէ տարուած, մեկէն թողած է իր անկողմնակալութիւնը եւ միայն կը հրատարակէ Օրմանեանի ի նպաստ գրութիւններ: Ու ահա Հովիւէն վերջը Մշակն ալ կը բարձրացնէ Օրմանեանի դրօշը ու կը նետուի առաջ, ժողովուրդի անունով գործող միակ օրկանին, Հորիզոնի դէմ: Ու բանակռիւը կը սաստկանայ, անձնական յարձակումները կ'աւելնան, նախատինք, թուք ու մուր կը տեղան: Եւ այս ամէնը Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրութեան նուիրական առիթով:

Մեր ցամաք ոտք կոխած վայրկեանէն մինչեւ հիմա, գլխաւորապէս երկու դասակարգէ մարդոց կը հանդիպինք: Նախ անոնք, որոնք ուշ կամ կանուխ Թուրքիայէն հոս գաղթած են եւ աւելի կամ պակաս, իրենք կամ իրենց ազգականները վայելած են Օրմանեանի պատրիարքութեան շրջանի բարիքները. անոնք ուր որ տեսնան մեզ, առիթը կը գտնան մեզ մօտենալու եւ թախանձագին կը խնդրեն մենէ Օրմանեանի բացարձակապէս քուէ չի տալ: Միւս դասակարգը Կովկասահայ ժողովուրդի ու մտաւորականութեան այն մեծամասնութիւնն է որ Օրմանեանի բուռն հակառակորդ, կը խոստովանի կաթողիկոսացնելու սով ըլլալը եւ միմիայն Բագրատ վարդապետի գովեստն ունի իր բերնին մէջ իբր անկեղծ, անշահախնդիր, կարող ու ազնիւ եկեղեցականի: Բայց կ'ըսեն, դժբախտաբար անկարելի է գոհացում տալ ժողովրդական ցանկութեան, քանի որ կառավարութեան բարեհաճութիւնը ստանալու համար, Տեղակալը ինք պէտք է հետապնդէ այդ խնդիրը, մինչ ինք հակառակ է նման հետապնդումի մը, քանի որ ինք մեծապէս փափաքող է կաթողիկոս դառնալու:

Խնդիրն այս վիճակին մէջ Թիֆլիս կը հասնինք: Կարսի կայարանին մէջ կ'ըստանանք նոյն օրուան Մշակի թիւը, որ Թրքահայ պատգամաւորները կ'ողջունէր, Օրմանեան սրբազանի գովքերովը հիւսուած գրութիւններու մէջ, ինչ որ խիստ գէշ տպաւորութիւն մը գործեց բնականաբար Թրքահայ պատգամաւորներու վրայ: Եւ Թիֆլիս հասած մեր գիշերն իսկ մեծանուն փաստաբաններ, բժիշկներ, մեծահարուստ վաճառականներ ու խմբագիրներ բարի գալուստ համար կ'այցելեն մեզ. իրենց այդ այցելութեան առթիւ խորապէս ալ չարաշահական շարժումի հանգամանք: Եւ յարձակումը բուռն թափով կը կատարուի: Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ: Եթէ կարելի ըլլար մէկ պզտիկ գաղափար մը միայն տալ հոն խօսուածներուն, այն ատեն որչա՜փ պիտի հիասթափուէիք բոլոր այդ մե՜ծ, մե՜ծ մարդոց նկատմամբ: Նախ Օրմանեանը բարձրացնելու համար, խղճի պարտք կը համարեն վար զարնել Խրիմեան ու Իզմիրլեան հայրապետները, որոնց մասին Կովկասի մէջ ալ ժողովուրդը կը պահէ իր պաշտամունքը, հակառակ ամէն բանի: Յետոյ կը յարձակին Թուրքիոյ Ընդհ. Ազգ. Ժողովին վրայ, որ դիտմամբ Օրմանեանը կը պահէ եղեր ամբաստանութեան տակ: Յետոյ կը սպառնան որ եթէ Օրմանեան քուէանուն ցանկի մէջ չի մնայ, իրենք պիտի չի մասնակցին այլեւս երկանուն ընտրութեան եւ գալիք Կաթողիկոսը, թող միայն իբր Թրքահայոց Պատրիարք նստի Էջմիածնայ մէջ: Յետոյ խորհրդաբար կը հասկցնեն թէ ռուս կառավարութիւնը կրնայ սա կամ նա խնդիրը մասը փաթթելով Հայոց եկեղեցական իրաւունքները կրճատել: Յետոյ կը պնդեն թէ Ազգ. Ժողովը իրաւունք չունի իր մէկ բանաձեւովը բոլոր Թրքահայ պատգամաւորներուն վրայ ճնշելու, թէ Ազգ. Ժողովը ինքն իսկ օրինաւոր ժողով չէ, գիտէ՞ք ինչո՛ւ,— դողացէ՛ք ո՛վ դուք ազգային երեսփոխաններ,— որովհետեւ Գ. Սամսոն Զէրքէզեան գրեր է որ անոնք ընտրուած չեն եղեր եօթանասունըհինգ դրուշ տարեկան տուրք վճարող ազգայիններէ՜.՜.՜ Էջմիածինէն ու Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի յաջորդէն մինչեւ 75 դրուշ, ինչ հեռաւորութիւն ու ինչ անկում: Իրենց համար, ա՛լ աշխարհի վրայ ոչ մէկ հայ եկեղեցական կայ կաթողիկոսութեան յարմար: Եթէ Աստուած չընէ Օրմանեան վախճանի, ամբողջ Հայ Ազգը, ինչպէս Արտաշէս Թագաւորի օրերուն, պէտք է ինքզինքը անոր փոսը ցցէ, ու անոր հետ մեռնի:

(Մնացեալը յաջորդով)

ՉԻԹԹԻ ՍԱՐԱՖ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ռուս գործակալութիւնը Դաւրէժէն սա հեռագիրը ստացած է յունուար 8 թուով.—Պատերազմական ատեանը մահուան դատապարտեց Ֆէտայիներուն պետ՝ Հանի Ատավա, ինչպէս նաեւ ուրիշ հինգ անձեր, ռուսական զինուորներուն դէմ ծայրայեղութիւններ գործած ըլլալնուն համար: Այդ անձերը երեկ կախաղան հանուեցան: Իսկ ուրիշ վեց հոգի անպարտ արձակուեցան: Մինչեւ հիմա 15 անձեր կախաղան բարձրացուած եւ 26 հոգի անպարտ արձակուած կամ ներման արժանացած են:

⁂ Ռուս կառավարութիւնը Պարսկաստանի մէջ զինուորական սա միջոցները ձեռք առած է. արձակազէններու չորս զօրագունդեր, խազախներու չորս ջոկատներ եւ մէկ հրետանի կը գտնուին Դաւրէժի մէջ 500 խազախ ու մէկ հրետանի՝ Ուէրբի մէջ եւ 5000 զինուոր Էնզէլիի մէջ: Կասպից ծովու նաւաբաժնին «Քրասնովոտսք», «Բարս» եւ «Արտահան» նաւերն զինուորներով Էնզէլիի մօտ կը գտնուին: Վերին հրամանատար զօրավար Վօրոպանով, որ 1877ի պատերազմին եւ Խիվայի արշաւանքին մասնակցած է, Պարսիկներուն բնաւ չխնայելու հրաման ստացած է: «Նովոյէ Վրեմիա» կ'ըսէ թէ Ռուսիա զինուորական տիրապետութիւն հաստատած է Պարսկաստանի մէջ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Գ. Բիշոն «Պէրլինէր Թակպլաթ»ի թղթակիցին հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ յուսադրիչ յայտարարութիւններ ըրեր է միջազգային խաղաղական կացութեան վրայ:

⁂ Գերման մամուլը դժգոհութիւն կը յայտնէ լորտ Լանստալի կողմէ Պերլինէն վերադարձին առթիւ «Տէյլի Մէյլ»ի եղած յայտարարութեան դէմ, որուն համաձայն, Վիլհելմ կայսրը հանճար մըն է եւ Անգլիացիներուն մեծ բարեկամն է:

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՆՈՐ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄ

Օսմ. գործակալութիւնը կ'իմանայ թէ իտալական երկու մարտանաւեր յունուար 2ին երկուքուկէս ժամ ռմբակոծած են Լահէյէն եւ իր բանակեռագին ամրութիւնները: Մարտանաւերէն մէկը իրած է: Միւս մարտանաւը վերսկսած է ռմբակոծութիւնը, որ ժամը ութէն մինչեւ տասնմէկ տեւած է: Օսմ. զինուոր մը վիրաւորուած է եւ երեք տաղաւարներ քանդուած են: Իրած շոգենաւը ազատուած է: Յունուար 5ին, թշնամի նաւատորմը կէս ժամ ապարդիւն կերպով ռմբակոծելէ յետոյ Լահէյէի նաւահանգիստը, դէպի հիւսիս ուղղուած է: Իտալական չորս նաւակներ Ասիրի ծովեզերքին վրայ, Շէֆի'ի մէջ չորս թնդանօթներ ցամաք հանած են ռազմամթերքով:

⁂ Վիէննայէն հասած հեռագրական լուրերուն նայելով, Իտալիոյ հանրային կարծիքը հետզհետէ աւելի հակամիտութիւն ցոյց կուտայ պատերազմը վերջացնելու: Հաշտութեան կնքումը կը պահանջուի փութով: Մինչեւ հիմա ժողովուրդը հաւատ ընծայելով խիստ գրաքննութեան ենթարկուած լրագրական հրատարակութեանց, կը կարծէր թէ իտալական բանակը միշտ յաղթական կը հանդիսանար Տրիպոլի եւ Պէնկազիի մէջ: Վերջերս զինուորներու ընտանիքներուն կողմէ եղած բողոքին վրայ, թերթերուն թոյլտուութիւն եղած է աւելի մանրամասնութիւններ հրատարակելու կռիւներուն վրայ եւ միւս կողմէ օտար լրագիրները չահեկան լուրեր կը հրատարակեն այդ կռիւներու մասին: Հետեւաբար ժողովուրդը կրցած է վերահասու ըլլալ պատերազմին պատճառած բարոյական ու նիւթական կորուստներուն, եւ ճշգրտօրէն գնահատել զանոնք: Կառավարութեան դէմ մեծապէս գրգռուած, ժողովուրդը եւ մամուլը հաշտութիւն կ'ուզեն: Հռոմի դահլիճը խիստ փափուկ կացութեան մը մէջ կը գտնուի ժողովրդեան կողմէ եղած բողոքին պատճառաւ, քանի որ ան կը հակառակի պատերազմին շարունակութեան:

⁂ Գերմանիոյ կայսրը մօտերս Հռոմ երթալով Իտալիոյ Թագաւորին այցելութիւն պիտի տայ: Այս առթիւ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Վիլհելմ կայսրը այդ տեսակցութեան մէջ համաձայնութեան կամուրջ մը գտնելու պիտի աշխատի, զարունէն առաջ վերջացնելու համար Թուրքեւիտալական պատերազմը:

⁂ Ավանթի լրագիրը իրազեկ աղբիւրէ քաղած տեղեկութեան մը վրայ հիմնուելով կ'ըսէ թէ Անգլիա առաջ բերած է Ափրիկեան Տրիպոլսի պատերազմը: Պանքօ տի Ռոմա մտադիր էր Տրիպոլսի մէջ ունեցած մասնաճիւղերը, որոնք միշտ վնասներ կ'ընէին, գերման դրամատէրերու խմբակի մը փոխանցել: Անգլիական կառավարութիւնը Հռոմի դահլիճին յայտարարեց թէ բնաւ թոյլ չպիտի տար որ Գերմանիա կռուան մը ունենայ Միջերկրականի ծովեզերքին վրայ. ուստի Իտալիոյ առաջարկեց կամ Տրիպոլիսը գրաւել զէնքի ուժով եւ կամ սպասել որ Անգլիա նոյն բանը ընէ ուրիշ պատրուակով: Ծանուցագիրներու փոխանակութեան միջոցին իտալական մամուլը սկսաւ հակաթրքական պայքար մղել, որուն վրայ Ճիոլիթթիի դահլիճը վճռական քայլը առաւ:

⁂ Պատերազմական Նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա Սապահի խմբագիրներէն մէկուն յայտարարած է թէ անհիմն են հաշտութեան մասին շրջած զրոյցները եւ բանակցութեանց ձեռնարկուած ըլլալը: Նախարարը ըսած է թէ այդ լուրերը Աթէնքէն եկած են եւ այդ պատճառաւ նշանակութենէ զուրկ են: Մահմուտ Շէվքէթ փաշա զգալ տուած է թէ պատերազմը խիստ երկար պիտի տեւէ, մանաւանդ Պէնկազիի մէջ, ուր Թուրքեւարաբ ոյժերը կատաղօրէն պիտի դիմադրեն եւ թէ հոն կացութիւնը կը բարւոքի հետզհետէ: Նախարարը անհաւանական գտած է որ առանց Տրիպոլսի կցման հաշտութիւն կնքուի եւ Իտալիոյ կողմէ եղած փութկոտ կցումը քաղաքական սխալ մը համարած է: Մահմուտ Շէվքէթ փաշա յիշեցուցած է թէ Հապէշիստանն ալ անգամ մը կցուած է Իտալիոյ կողմէ, բայց անիկա իր անկախութիւնը կը պահէ տակաւին:

⁂ Առջի օր հարիւրէ աւելի գաղթական ընտանիքներ Տրիպոլսէն հոս ժամանեցին: Քաղաքապետութիւնը յարմար վայրերու մէջ տեղաւորեց զանոնք:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Սելանիկէն Օսմ. Լոյտի կը գրեն.—Օսմ. երեսփոխան Տայյէֆ էֆ.ի կողմէ Լանկազայի դէպքերու մասին եղած յայտարարութիւնները անպատասխանի չմնացին: Կուսակալը յայտարարութիւններ հրատարակել տուաւ, որոնք կը հաստատեն Տայյէֆ էֆ.ի տուած տեղեկութիւնները: Ներքին գործոց Նախարարութեան յղուած տեղեկագրով կուսակալը հրաժարական տուաւ: Նախարարը վստահեցուց թէ կատարեալ վստահութիւն ունի կուսակալին վրայ եւ հրամայեց քննութիւն մը կատարել Լանկազայի միջադէպերուն վրայ: Պուլկար յեղափոխականները ամէն միջոց ի գործ դնելով կը ջանան ահաբեկել Մակեդոնիոյ Թուրք բնակչութիւնը: Սելանիկի նահանգէն 22 մեծ կալուածատէրեր սպառնական գիրեր ստացած են: Նամակներէն ոմանք հրաւէր ուղղած են Թուրքերուն՝ լաւ վարմունք մը ունենալ պուլկար բնակչութեան հանդէպ. ուրիշ նամակներով ալ մեծ գումարներ կը պահանջուին: Այդ հրամաններուն անսաստողները մահուան սպառնալիքի ենթարկուած են:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Սելանիկի Էնտէփէնտան թերթը ըսելէ ետքը թէ Ալպանիոյ մէջ անդորրութիւնը խանգարուած է, հետեւեալը կը գրէ.—Վերջերս աւազակութեան եւ յուզկահարութեան դէպքերը վրդովիչ համեմատութեամբ աւելցած են: Աւազակութենէ, գողութենէ եւ սպանութենէ դէպքեր ամէն օր կը պատահին: Կարեւոր քաղաքներ իրարու միացնող ճամբաները գողոնաթաքոյցներու վայր դարձած են: Ճամբորդները իրենց ինչքը եւ երբեմն կեանքն ալ վրայ կուտան: Կառավարութիւնը Գոսովայի կուսակալ Մազհար պէյի յանձնարարած է տեղեկագրել թէ ինչ պէտք է ընել, այդ վիճակին իսկական պատճառները բառնալու համար: Կուսակալը իր յղած տեղեկագրին մէջ պարզած է այն միջոցները զոր պէտք է գործադրել, վերջ մը տալու համար այդ կացութեան: Կուսակալը կը յայտարարէ թէ կազմակերպուած ոստիկան-զինուորութիւն մը չգտնուելուն համար աւազակութեան եւ սպանութեան դէպքերը կ'աւելնան հետզհետէ: Գոսովայի նահանգին մէջ գտնուող ոստիկան-զինուորները այսօր ի վիճակի չեն իրենց յանձնուած կարեւոր ծառայութիւնը մատուցանելու: Այդ ոստիկան զինուորները չեն կրնար հրոսախումբերը նուաճել, պէտք եղած կերպով մարզուած եւ երկրին կացութեան տեղեակ չըլլալնուն համար: Երբեմն ոստիկան-զինուորները ալպանիացի հրոսակներու յարած ծուղակին մէջ կ'իյնան, որովհետեւ այդ կողմերու տեղագրութեան ծանօթ չեն:

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Նախարարական տագնապի զրոյցներ կը շրջին դարձեալ: Կարգ մը շրջանակներու մէջ կը հաւաստուի թէ եպարքոսը իր առողջական վիճակին պատճառաւ պիտի քաշուի եւ նոր դահլիճին կազմութիւնը պիտի յանձնուի Լոնտոնի օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշայի: Սակայն միւս կողմէ կը հերքուին այդ զրոյցները: Եպարքոսը ապաքինելու վրայ է եւ քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի երթայ: Սուլթանիյէի Բ. սենեկապետին միջոցաւ վարչապետին որպիսութիւնը հարցնել տուաւ առջի օր:

ԶԵՂԾՈՒՄԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Երէկ Եէնի Եօլին առնելով ծանուցած էինք թէ օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ մարմնոյն Սկիւտարի մասնաճիւղին մէջ զեղծում մը գործուած է: Սկիւտարի Կառավարիչ Ֆաիզ պէյ Թուրք թերթերուն ուղղուած գրութեամբ մը կը յայտարարէ թէ արկղակալ Հաֆըզ Րէշատ էֆ. ընկալագիրները եղծելով դրամ իւրացուցած է: Զեղծարարը խոստովանած ըլլալով իր արարքը, դատական իշխանութեան յանձնուած է:

ԿՐԱԿԻ ՏՐՈՒԱԾ ԳԻՒՂԵՐ

Սքիւպ հրատարակուող Վարտար լրագիրը կ'ըսէ թէ Իշթիպի շրջակաները գտնուող Մօյքօվաց եւ Քինէզէ գիւղերը անծանօթ անձերու կողմէ կրակի տրուած են: Յիշեալ գիւղերու բնակիչները յայտնի չէ թէ ո՞ւր ապաստանած են: Ալասօնիայի շրջակաները Քաճամա անուն աւազակապետին եւ ընկերներուն կողմէ առեւանգուած Նէչէթ պէյ ազատ արձակուած է:

ՆՈՐ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Առջի օր ալ նոր միջադէպ մը պատահեցաւ իրաւագիտական վարժարանին մէջ: Փաստաբան Հմայեակ էֆ. Խօսրովեան Գ. կարգին միջազգային իրաւագիտութիւն դասախօսած ատեն նշմարեց որ յոյն ուսանողներէն մէկը, տաքցած ըլլալուն, ֆէսը հանած էր գլխէն: Ուսուցիչը ուսանողին կողմը դառնալով խօսիլ պատուիրեց որ ֆէսը գլուխը դնէ ազգ. սովորութեան համաձայն: Ուսանողը հնազանդեցաւ: Հեռաւոր թաղերէ եկած ուրիշ կարգ մը ուսանողներ ալ, որոնք ֆէսերնին հանած էին, ստիպուեցան գլուխնին դնել: Դասախօսութենէն յետոյ ուսանողները վիճաբանեցան դասախօսին բռնած խիստ ընթացքին վրայ եւ ազդարարութիւն ընդունող յոյն ուսանողը յայտարարեց որ տնօրէնութեան իմաց պիտի տար խնդիրը:

ԻԹԹԻՀԱՏԻ ՔԼԻՒՊՆԵՐԸ

Վարտար կ'իմանայ թէ Օսմ. Քօմիթէն հրամայած է փակել Եաքօվայի, Իբէքի, Միթրովիցայի, Եէնի-Բազարի եւ Սէնիցայի մէջ ունեցած քլիւպները, Ալպանացիներուն թշնամական ընթացքին պատճառաւ:

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երէկի «Վերջին Ժամ»ուն մէջ գրած էինք 30 ծերակուտականներու կողմէ եղած առաջարկը, Իթթիլաֆի եւ Իթթիհատի միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար: Իթթիլաֆը առջի օրուան նիստին մէջ այդ առաջարկին վրայ խորհրդակցելով պատուիրակութիւն մը կազմեց եւ անոր յանձնեց համաձայնութեան պայմաններուն խմբագրութիւնը: Պատուիրակութիւնը ծերակուտական Հիւսէյին Հիլմի փաշայի, Տամատ Ֆէրիտ փաշայի եւ Սպարեան էֆ.ի մօտ երթալով, յայտարարեց որ այդ առաջարկը պէտք է գրաւոր ըլլայ: Հիւսէյին Հիլմի փաշա գրաւորապէս ներկայացուց առաջարկը, յայտարարելով որ ո՛չ մէկ փոփոխութիւն չընդունիր: Իթթիլաֆի անդամներուն մեծ մասը կը հակառակին այդ առաջարկին, որուն հինգ պայմաններուն վրայ դրած էինք երէկ: Իթթիլաֆը իր առջի օրուան նիստին մէջ որոշում մը չտուաւ այդ մասին, մեծամասնութիւն չունենալուն համար:

⁂ Իթթիլաֆին եւ Երեսփ. յոյն խմբակցութեան միջեւ բանակցութիւնները կը շարունակուին, համաձայնութիւն մը կնքելու համար: Յոյն խմբակցութիւնը սա բացարձակ պայմանները դրած է. Ա. Փոքրամասնութիւնները իրենց թիւին համեմատ ներկայացուին Երեսփ. Ժողովին եւ Ծերակոյտին մէջ: Բ. Պատրիարքարաններու ունեցած առանձնաշնորհումները անխախտ պահուին: Գ. Հասարակութիւնը ինքնավար ըլլայ կրթական գործին մէջ եւ իրեն վկայականները հաւասար նկատուին կառավարական վարժարաններու վկայականներուն հետ: Դ. Փոքրամասնութիւնները համեմատական հաշուով ներկայացուցիչ ունենան դահլիճին եւ կառավարական պաշտօնատանց մէջ: Օրինակի համար, երկու-երեք յոյն կուսակալ գտնուի, Յոյներու կողմէ նշանակուած: Եթէ երբեք Իթթիլաֆը ընդունի այդ պայմանները, այն ատեն յոյն խմբակցութիւնը պիտի գործակցի Իթթիլաֆին, իր անկախութիւնը պահելով հանդերձ: Յոյն խմբակցութիւնը պիտի յարի այն կուսակցութեան, որ ուժ պիտի տայ յունական պահանջումներուն:

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈՃԻՐ ՄԸ

Մուսուլի նախկին կուսակալ Թահիր փաշայի որդին եւ Սուլթանիյէի ուսանող Րէֆէթ պէյ առջի առտու Գատըգէօյի մէջ րէվոլվէրով սպաննեց իր հօրաքրոջ որդին Ահմէտ պէյը, ընտանեկան պատճառներով: Ոճրին շարժառիթը գաղտնի կը պահուի, բայց կ'ըսուի թէ Ահմէտ պէյ ոճրէն առաջ երկու անգամ ապտակեր է Րէֆէթ պէյը:

ՊԷՅՔԸՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Տարեգլուխի առթիւ Պէյքըր Վաճառատունը բերել տուած է արծաթէ եւ արծաթապատ մետաղէ առարկաներու ճոխ մթերք մը: Նոյնպէս մարոքէնէ ընտիր առարկաներու մթերք մը կը գտնուի վաճառատան մէջ:

ՁԻՒՆԻ ՓՈԹՈՐԻԿԸ

Ձիւնի երկրորդ փոթորիկը աւելի սաստիկ եղաւ առաջինէն ու աւելի վնասաբեր: Հարաւային հովը, որ քանի մը օրէ ի վեր ուժգնօրէն կը փչէր, առջի իրիկուն, արեւու մայրամուտքէն յետոյ, հիւսիսային սաստիկ քամիի փոխուեցաւ տեղատարափով ու որոտագին փայլատակումներով, ինչ որ հազուադէպ է ձմրան եղանակին: Ու մութը կոխելէն քիչ յետոյ ձիւնը սկսաւ տեղալ խոշոր փաթիլներով, բուռն հովի մը ընկերացած: Գիշերը ալ աւելի սաստկացաւ ձեան փոթորիկը, որ մինչեւ առտու տեւեց եւ կէս օրէն քանի մը ժամ առաջ հանդարտեցաւ: Ձեան բարձրութիւնը հով փչած տեղերը մինչեւ կէս մէթր բարձրութեան հասած է: Բաւական սաստիկ ցուրտ մը կայ եւ ջերմաչափը զերոյէն վար իջած է:

⁂ Փոթորիկը բաւական ծանր վնաս-

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 219

ՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՃԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ
ՏԻԿԻՆ ԺԻՒԼԻ ՍՕԹԷՐ ԵՒ ՊԱՐՈՆ ԱՐՄԱՆ ԲՕԼԱՐ

— Կը հասկնամ ինչ ըսել կ'ուզէք, պատասխանեց կինը, որուն ձայնը թեթեւ մը կը դողար, պիտի ջանամ ձեր բոլոր պատուէրները կէտ առ կէտ գործադրելու:

Այս նախապատրաստութիւններէն ետքը, երկուքը միասին պալատականին սենեակէն դուրս ելան եւ ուղղուեցան Ապտիւլ Համիտի գտնուած յարկաբաժինը:

Բանաւորը թիկնաթոռի մը մէջ բազմած՝ ժուռնալներ կարդալու զբաղած էր որ իր հաւատարիմ սենեկապանը եկաւ իմացնելու թէ Իզզէթ փաշա տիկնոջ մը ընկերակցութեամբ եկած էր եւ հրաման կը խնդրէր ներս մտնելու:

— Թո՛ղ գան, ըսաւ Ապտիւլ Համիտ:

Յետոյ ցիրուցան թուղթերը ժողվեց մէկ կողմ դրաւ, դրպանը նայեցաւ տեսնելու համար որ րէվոլվէրը հոն էր եւ սպասեց:

Դուռը բացուեցաւ եւ Իզզէթ փաշա երեւցաւ տիկին Ժիւլիի հետ: Ապտիւլ Համիտ նստած տեղէն աչքերը վեր վերցուց եւ ներս մտնողներուն նայեցաւ. յետոյ ակնարկը սեւեռեց կնոջ վրայ եւ սկսաւ ուշադրութեամբ դիտել: Յանկարծ սարսուռ մը անցաւ իր մարմինին մէջէն... այս կինը կարծես թէ արդէն տեսած էր տեղ մը... այո, այդ քալուածքը, այդ դիմագծերը, այդ հասակը ծանօթ կը թուէին իրեն:

Եւ սակայն չէր կրնար յիշել:

— Վեհափառ տէր, ըսաւ Իզզէթ փաշա սրահին մէջտեղը յարգանօք կենալով, պատիւ ունիմ ձեր բարձր վեհափառութեան ներկայացնելու տիկին Ժիւլի Սօթէրը, որ ձեր վեհափառութեան կամքին համեմատ Աթէնքէն եկաւ այսօր իր ծառայութիւնները մատուցանելու համար:

— Շատ գոհ ենք որ մեր հրաւէրը ընդունեց, պատասխանեց Ապտիւլ Համիտ:

Բարտուղարը սուլթանական խօսքերը թարգմանեց տիկնոջ որ գլուխը խոնարհեցուց իր շնորհակալիքը յայտնելու համար:

— Աթոռ մը հրամցուցէք տիկնոջը, ըրաւ բանաւորը:

Իզզէթ փաշա փութաց մօտը գտնուող թիկնաթոռը ցոյց տալ տիկնոջ որ կրկին խոնարհութիւն մը ընելէ ետք բազմեցաւ.

— Հիմա կրնաս մեզի առանձին թողուլ եւ քովի սրահը սպասել, շարունակեց Ապտիւլ Համիտ:

Բարտուղարը ետ ետ երթալով դուրս ելաւ սրահէն:

Պահ մը խորին լռութիւն տիրեց, որու միջոցին Ապտիւլ Համիտ իր կասկածոտ նայուածքը անգամ մըն ալ շեշտակի ուղղեց տիկնոջ վրայ: Յետոյ ըսաւ անոր ֆրանսերէն լեզուով, բառերը կամաց կամաց արտասանելով, որովհետեւ թէեւ ֆրանսերէնի տեղեակ էր, սակայն բնաւ խօսելու առիթը չունենալով, դժուարութիւն կը կրէր միտքը բացատրելու:

— Տիկին ձեր գրութիւնը չափազանց շահագրգռեց զիս եւ ատոր համար ուզեցի ձեզ անձամբ ճանչնալ... կը յուսամ որ ձեր խոստումը պիտի կրնաք կատարել եւ արժանանալ կայսերական շնորհներու:

— Վեհափառ տէր, պիտի ջանամ հաւատարիմ մնալ իմ ըրած խոստումներուս եւ ապացոյցներով հաստատել թէ երբեք ձեզ խաբելու վատ դիտաւորութիւնը չեմ ունեցած, ինչպէս գուցէ ենթադրած էք, պատասխանեց տիկին Ժիւլի յուզուելով բայց կորովի շեշտով մը:

Կնոջ ձայնը զոր առաջին անգամ կը լսէր բանաւորը, նոր սարսուռ մը տուաւ իրեն.

— Զարմանալի բան, մտածեց ինքնին, ինծի այնպէս կը թուի թէ այս ձայնը լսած եմ... բայց երբ, ինչ պարագաներու մէջ...:

— Փափաքած էիք ձեր յայտնութիւնները ընել ուղղակի ինծի. այժմ առանձին մնացինք եւ կրնաք ազատօրէն խօսիլ, շարունակեց Ապտիւլ Համիտ որ կը շտապէր ժամ առաջ տեսակցութիւնը աւարտելու, որովհետեւ այդ կինը անծանօթ երկիւղ մը կը պատճառէր իրեն:

— Նախ ձեզի կ'ուզեմ յայտնել այն տեղը ուր քանի հատ պոմպաներ պահուած են պատեհ ժամուն գործածելու համար, ըսաւ Ժիւլի իր հանդարտ ձայնովը:

«Պոմպա» բառը նոր սարսուռ մը տուաւ բանաւորին: Այդ բառը ո՛չ ոք կը համարձակէր արտասանել իր ներկայութեանը եւ ինքն իսկ կը վախնար անոր վրայ մտածել, թէեւ իր մեծագոյն մտատանջութիւնն էր:

— Ի՞նչ պոմպա, իրա՞ւ կ'ըսէք, գոչեց թիկնաթոռին մէջ կիսովին կանգնելով:

— Այո՛, վերջին կատարելութեամբ պատրաստուած քանի մը պոմպա, որոնց մէկ հատը բաւական է այս ընդարձակ սրահը բնաջնջելու:

— Բայց ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ ո՞ւր պահուած են այդ պոմպաները, հոս մօտե՞րը, Պէշիկթաշի՞ մէջ, գոչեց բանաւորը որ գրեթէ կը դողար:

— Ոչ՛, վեհափառ տէր, պատասխանեց տիկին Ժիւլի, ամենայն հանդարտութեամբ, Շիշլիի կողմերը առանձին ու փոքրիկ տան մը մէջ... պարտէզով շրջապատուած, քարաշէն փոքրիկ տուն մըն է, Պօմոնթիի գարեջուրի գործատան մօտը, փողոցին անունը չեմ գիտեր եւ կարծեմ անուն ալ չունի, բայց եթէ ձեր վեհափառութիւնը կը փափաքի, կրնամ, այժմ իսկ, ձեզ կառքով մը երթալ եւ ցոյց տալ հեռուէն այդ տունը...:

— Կը կարծէ՞ք որ տակաւին պոմպաները հոն պահուած ըլլան:

— Այդ մասին կատարելապէս վստահ եմ:

— Իսկ տանը մէջ շատ մարդ կա՞յ:

— Մէկ կամ երկու հոգի եւ անոնք ալ գրեթէ բացակայ են... այդ տունը իբրեւ մթերանոց կը ծառայէ միայն:

— Տիկին, պէտք է որ հիմա իսկոյն ցոյց տաք այդ տունը եւ եթէ ձեր հաստատածին պէս պոմպաներ գտնուին հոն, վստահ եղէք որ մեծամեծ վարձատրութեանց պիտի արժանանաք:

— Շատ երախտապարտ եմ ձեր վեհափառութեան:

Ապտիւլ Համիտ իր քով, սեղանին վրայ գտնուած զանգակը հնչեցուց:

Իր հաւատարիմ սենեկապանը իսկոյն երեւցաւ:

— Իզզէթ փաշան հոս կանչէ, հրամայեց:

Երբ պալատականը ներս մտաւ, Ապտիւլ Համիտ ոտքի ելաւ եւ ըսաւ.

— Միթէ ոստիկանութեան Նախարար Շէֆիք փաշան հո՞ս է:

(Շարունակելի)

ներ հաւաքուած է թէ՛ ծովու և թէ ցամաքի վրայ։ Ծովնուային երթեւեկութիւնները մեծ դժուարութեամբ մասնուեցան աւելի իրիկուն ու երէկ առտու։ Թրամուէյի ճամբաները ձիւնով ծածկուած ըլլալուն, կէս օրէն մօտ սկսան երթեւեկները։ Բարեբախտաբար օթօպիւսները դիւրացուցին հաղորդակցութեան միջոցները։ Ծովը այնքան յուզուած էր որ շոգենաւերը մեծ դժուարութեամբ կը մօտենային նաւամատոյցներուն։ Սթէնիայի նաւամատոյցը ամբողջովին քանդուեցաւ փոթորիկին սաստկութենէն։ Կղզիները շոգենաւային երթեւեկը դադրած էր։ Ծովեզերքներուն մօտ գտնուող նաւակները ցամաք ինկան։ Թէրափիայի մօտ ընկղմեցաւ ձուկով բեռնաւորուած նաւակ մը, բայց նաւավարը ազատուեցաւ։ Ծովու բաղնիքները քշուեցան հոսանքէն։ Սալը Բազարի առջեւ մաւնա մը ցամաք իյնալով խորտակուեցաւ։ Ուրիշ մաւնա մըն ալ ընկղմեցաւ Պէշիկթաշի նաւամատոյցին մօտ։ Մարմարայի մէջ առագաստանաւ մը ընկղմելով նաւապետը և չորս նաւաստիները խեղդուեցան։ Ցամաքի վրայ ալ փոթորիկը մեծ վնասներ պատճառած է։ Շատ մը պատեր, ծխնելոյզներ, ծառեր տապալած են։ Նոյնպէս հեռագրական ու հեռաձայնական թելերուն մեծ մասը խզուած է։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ՆԻՍՏ՝ 34

ՄԻՆՉԵՒ 35ՐԴ ՅՕԴՈՒԱԾԻՆ ՇՈՒՐՋ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Նիստը սկսաւ ժամը 1.50ին, կը նախագահէր Ահմէտ Րիզա պէյ. Ներկայ էին դահլիճին բոլոր անդամները բացի մեծ եպարքոսէն։

Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումը վաւերացուեցաւ նոյնութեամբ։

Տօքթ. Րիզա Նուր.— Կը լսեմ թէ՝ երեք չորս նիստէ ի վեր Ժողովին ատենագրութիւնները չեն հրատարակուիր. ոմանք ալ կ'ըսեն թէ՝ որովհետեւ Ժողովը պիտի լուծուի այլեւս պէտք չեն տեսներ այդ ատենագրութիւնները պաշտօնաթերթին մէջ անցնելու։

Նախ.— Արդէն տպարան յանձնուած են ձեռագիրները։

Պօզօ.— Թող արձանագրուի իմ սա դիտողութիւնս թէ այս Ժողովը չբացուեցաւ պէտք եղած մեծամասնութիւնով։

Նախ.— Պէտք չկայ ատոր և ասիկա քանի մը անգամ կրկնեցի, միայն քուէարկութեան միջոցին մէջը 1/3ի մեծամասնութիւն պէտք է։

Պօզօ.— Լաւ թող արձանագրուի թէ՝ առանց մեծամասնութեան բացուեցաւ նիստը։

Դօզմիսի.— 155 ներկայ են, արդ 155էն մինչեւ 186 հոգի կրնաք հանել և Սահմ. մէկ յօդուածին փոփոխութեան առթիւ վիճաբանիլ։

Ֆէյզի.— Պ. Նախագահ Ժողովը ձեզի չտուներ որ այդ կարգի ապօրինութիւններ ընէք և ինքնագլուխ Ժողով վարէք...

Նախ.— Բայց կ'երեւի Ժողովը զբաղեցնել կ'ուզէք պարզապէս, լռեցէ՛ք...

Ֆէյզի էֆ.— Օրինական դիտողութիւն ունիմ. ինչո՞ւ պիտի լռեմ. ո՞ւր է Շէյխ-իւլ-իսլամը. յետոյ կ'ըսուի թէ մեծ եպարքոսը հրաժարած է։

Նախ.— Բայց լռեցէք Ֆէյզի էֆ...

Ֆէյզի էֆ.— Զանգը ձգեք որ խօսիմ։

Ձայներ.— Ոչ...

Ֆէյզի էֆ.— Ըսել է Ազգին մահուան վճիռը պիտի ստորագրէք և ատոր համար կ'ուզէք լռեցնել զիս... (աղմուկներ)։

Իսմայիլ փաշա.— (Կ'աղմկէ)։

Նախ.— Գոնէ դո՛ւն լռէ Իսմայիլ փաշա...

Հօճա Սավֆէթ էֆ. (Ուրֆա) խօսեցաւ ի նպաստ 35րդ յօդուածի փոփոխման առաջարկին և մէկիկ մէկիկ պատասխանեց ընդդիմադիրներուն։ Այս առթիւ դիտել տուաւ նաեւ որ չի հասկնար թէ՝ ինչո՞ւ այսքան կ'աղմկեն ընդդիմադիրները. ինչո՞ւ չեն տեսներ որ ըստ 93ի Սահմ. և այժմու սահմանադրութեան միջեւ ահագին տարբերութիւն կայ։ Ես կ'ըսեմ որ այս անգի աղմուկներուն բուն ակը՝ դուրսը իրենց ընտրութիւնը յաջողցնելուն համար է (աղմուկներ, հաչա՛, հաչա՛)։

Մուսթաֆա էֆ.— Չէ՞ որ մեր ամուսկաններն ալ ասոր սովրած են. ալ ինչո՞ւ վախնանք (ծիծաղներ)։

Հօճա Սավֆէթ էֆ.— Կը մոռնա՞ք որ այդ ձեր քննադատած Մ. և Յ. Կօմիթէն էր որ այս երկիրը փրկեց բռնապետութեան ճիրաններէն...

Ֆէյզի էֆ.— Բայց մի՛ մոռնաք նաեւ որ այսօրուան ընդդիմադիրներուն շատերը այդ կուսակցութենէն բաժնուողներ են։

Հօճա Սավֆէթ էֆ.— Իբրեւ հայրենասէրներ պէտք է որ առաջ վերջ տա՛ք այս խնդիրներուն և մանաւանդ նկատի առնէք որ այս ամէնուն վերջը նոր Մարտ 31 մը կայ։

Ջէօհրավի էֆ. (արաբ) խօսեցաւ 35րդ յօդուածին դէմ. այս առթիւ ցոյց տուաւ թէ՝ երկիրը շատ տաղտկալի կացութեան մը մէջ կը գտնուի և հետեւաբար չարժեր որ այդ տագնապի միջոցին փծուն խնդիրներով զբաղի Ժողովը։ Ջէօհրավի էֆ. ըսաւ թէ՝ այս վերջին երեք տարուան մէջ, կառավարութեան ղեկը Իթթիհատի ձեռքն էր, և հետեւաբար թէ՝ այդ շրջանի մէջ եղած լաւ գործերուն փառքը Իթթիհատի կը վերաբերի, և թէ գէշ գործերու պատասխանատուութիւնը։

Էմրուլլահ էֆ.— (Նախարար) դարձեալ պաշտպանեց կառավարութեան առաջարկը։ Այդ 35րդ յօդուածին փոփոխութիւնը երեք տարուան Սահմանադրական կեանքը թելադրած է կառավարութեան և ոչ թէ դեսպաններուն կամ օտարներուն խօսքերը, ըսաւ. Նոյն իսկ եթէ բարեկամ դեսպան մը մեզի այդ տեսակ միտք մը յայտնած ըլլայ, ատիկա մի՞թէ միջամտութիւն կրնայ նկատուիլ։ Այսօր դահլիճը և Երեսփ. Ժողովը անհամաձայնութեան մէջ են և ասիկա երկար չի կրնար տեւել։

Էմմանուէլիտիս էֆ. իր կարգին խօսք առնելով պաշտպանեց 35րդ յօդուածի փոփոխութիւնը. գալով, ըսաւ, այն դիտողութեան թէ՝ պէտք է քիչ մըն ալ Իթթիհատը՝ Իթթիլաֆի յանձնէ կառավարութիւնը, ատոր ալ կը պատասխանենք «եթէ ուժ ունիք թող դայ առնէ», կ'ըսուի թէ, մեծամասնութիւն չունի այլեւս Իթթիհատի բարթին. լա՛ւ այն ատեն. դիմենք ժողովուրդին քուէին և ան թող որոշէ թէ՝ կառավարութիւնը ո՛ր կուսակցութեան կ'ուզէ յանձնել։

Իսմայիլ (Կիւմիւլճինէ).— Պոլսոյ վերջին ընտրութիւնը ցոյց տուաւ թէ ժողովուրդը ո՛ր կողմն է։

Էմմանուէլիտիս.— Միայն Պոլսով չի լմնար...

Պօզօ սկսաւ իր կարգին աղմկել։

Նախ.—Լռեցէ՛ք Պօզօ էֆ. եթէ ոչ ներքին կանոնագիրը պիտի գործադրեմ ձեր մասին։

Իսմայիլ.— (Կիւմիւլճինէ).— Ո՞ր ներքին կանոնագիրը. ա՛ն որ ոտնակոխ ըրիք բազմիցս։

Պօզօ.—Պարոն նախագահ, դուք մեզի մի՛ նայիք, Էմմանուէլիտիս էֆ. ալ յոյն է, ես ալ, մենք իրարու խօսքերէ չենք առնուիր. ազգակից ենք (ծիծաղներ)։

Վալախօֆ էֆ. (պուլկար) ըսաւ թէ՝ ներքին և արտաքին այս տագնապալի վիճակը թոյլատու չեն ըլլար որ Սայիտ փաշա 35րդ յօդուածի խնդիր յարուցանէ։ Այս յօդուածին փոփոխումը վեհապետը մեծ պատասխանատուութեան մը տակ կը մտնէ։ և այս բանին դէմ պէտք է ըլլաք։ Ճիշդ է որ շատ մը երկիրներու մէջ վեհապետները կը լուծեն խորհրդարանը, բայց այն երկիրները մեր երկրին չեն նմանիր. հոս թէեւ Սահմանադրութիւնը դեռ խոր արմատ ձգած չէ։ Յետոյ շատ մը անպատեհութիւններ ունի Ժողովին ցրուումը. այնչափ կարեւոր խնդիրներ կան և անոնք պիտի մնան երեսի վրայ ու ասով երկիրը դէպի անդունդ պիտի դիմէ։ Պիտի կորսնցնենք նաեւ ընկերվարականներուն համակրութիւնը որոնք չորս տարի առաջ այնքան համակիր էին։ Եթէ Սայիտ փաշա երկրին փրկութեան համար կ'ուզէ փոխել 35րդ յօդուածը, ես ալ պիտի խնդրեմ որ դառնայ երկրին փրկութեան համար Ժողովը մերժէ այդ առաջարկ։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 4ուկէսին։

ԸՆՏԻՐ ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐ

Բերա, Պալըգ Բազար, Գօնեա Բազար խանութին տէրերը՝ Մէհմէտ Ալի և Հաֆըզ Մուսթաֆա աղաները տարեգլխի առթիւ բերել տուած են ամէն տեսակ ընտիր ու թարմ մրգեր և պտուղներ։ Կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն խանութը, ուր գնորդները պիտի հիանան գիներու չափաւորութենէն և ընտիր մրգեղէններէն։ 10-1

ՏԵՄՈՍԹԷՆ ՄՕՐԱԻԹԻՍ

Բերա, Ասմալը-Մէսճիտ, թիւ 21

ԸՆՏԻՐ և ԱՆՄԱՐՍ ԿԱՐԱԳՆԵՐ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին Անատոլուի և Րումէլիի անխարդախ թարմ իւղեր, կարագներ ու պանիրներ և օրուան թարմ հաւկիթներ։ Վաճառատունը որ նախապէս կը գտնուէր [illegible] մէջ, այժմ փոխադրուած է վերոյիշեալ խանութը։ Փափկակերներէն կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը, որեւէ գնում ընելէ առաջ։ 24—2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ ԱԶԳ. ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Բանկալթիի գերեզմանատան խնդիրը չէ կարգադրուած տակաւին։ Բանակցութիւնները կը շարունակուին։ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը և Գաւառաց հատուցման յանձնաժողովը վերցուելիք խանութներուն համար մինչեւ 10,000 ոսկի կը պահանջէին. իսկ կառավարութիւնը 3.000 ոսկի տալու տրամադիր է միայն խանութներուն համար։ Իսկ փողոցին ձգուելիք գետնին մասին ալ կ'ըսէ թէ զայն գրաւել կառավարութեան իրաւունքն է։ Ազգը գերեզմանատան գետնին համար բան մը չէ ըսած ըլլալ։

ԹԷՐԶԵԱՆԻ ԴԷՄ ՑՈՅՑԵՐ

Հայ-կաթոլիկներու Երեսփ. Ժողովը որոշած էր առջի գիշեր նիստ գումարել Սագըզ Աղաճի պատրիարքարանին մէջ, խորհրդակցութիւններ կատարելու համար Թէրզեանը հրաժարեցնելու միջոցներուն վրայ։ Թէրզեան իմացած ըլլալով այդ պարագան, ձեռնհաս պաշտօնատունէն աջակցութիւն խնդրած էր և այս առթիւ յայտարարած էր թէ իր բնակարանին ներս պիտի մտնէին, որով կեանքը վտանգի մատնուած էր։ Միեւնոյն ատեն Թէրզեան դատական նախարարին դիմած էր թէ ինք Երեսփ. Ժողովը լուծած ըլլալով, ան չէր կրնար նիստ գումարել։ Դատական նախարարը կրօնից տեսուչ Պէհա պէյը ղրկեց, Թէրզեանը համոզելու համար որ թոյլատրէ Երեսփ. Ժողովին գումարումը։ Պէհա պէյ Թէրզեանին յայտարարեց թէ Երեսփ. Ժողով ըստ օրէնքի ճանչցուած էր օսմ. կառավարութեան կողմէ։ Այդ միջոցին դատական նախարարը իր մօտ հրաւիրած էր ծերակուտական ու Երեսփ. Ժողովի Ատենապետ Նրամ էֆ. և դեր-ատենապետ Յ. էֆ. Փորթուգալեանը։ Նախարարը յայտարարեց թէ Սագըզ-Աղաճի պատրիարքարանը Թէրզեանի անձնական բնակարանը ըլլալուն, Երեսփ. Ժողովը կրնար Ղալաթիոյ կամ Թագսիմի եկեղեցիին մէջ գումարուիլ, քանի որ Թէրզեան տակաւին հայ կաթոլիկներու պատրիարք՝ կը ճանչցուի կառավարութեան կողմէ։ Ուստի երբ Երեսփ. Ժողովի անդամներ Սագըզ-Աղաճի պատրիարքարանը գացին դռները գոց գտան. նոյն իսկ սուինաւոր ոստիկան-զինուորներ կեցած էին դրան առջեւ։ Երեսփ. Ժողովը հարկադրուեցաւ Ցօմեան Ոսկեբերան եկեղեցիին մէջ գումարուիլ։ Նիստը բացուեցաւ Նրամ էֆ.ի նախագահութեամբ։ Ժողովին մէջ նախ նկատի առնուեցան այն դիմումները, որոնք կառավարութեան մօտ կատարուած էին Թէրզեանի մասին։ Երկարատեւ վիճաբանութիւններէ յետոյ որոշուեցաւ Ազգին գանգատները յայտնող նոր թագրիր մը տալ կառավարութեան և Թէրզեանի պաշտօնանկութիւնը պահանջել. Այդ թագրիրը երէկ յանձնուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատան։ Դռնփակ ժողովը աւարտելէն յետոյ, պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ ժողովուրդին, որ հակառակ խստաշունչ օդին, դուրսը եկեղեցիին բակին մէջ կը սպասէր։ Երեսփոխան Մինէճեան էֆ. պատուիրակութեան հաղորդեց Ժողովին տուած որոշումը։ Ժողովուրդը դէպի Սագըզ-Աղաճի պատրիարքարանը գացին Թէրզեանը ստիպելու համար որ ինքն հեռանայ։ Երբ ցուցարարները Պատրիարքարանին առջեւ հասան, ամէնքը միաբերան սկսան աղաղակել. «Անկցի Թէրզեան, դաւաճան, միլլէթ խայինի»։ Պատրիարքարանին դռները ամրապէս փակուած և նոյն իսկ պատուհաններուն փեղկերը գոցուած էին։ Շէնքին շուրջը իբր պահակ սպասող ոստիկանները հանդարտեցուցին ժողովուրդը, որ կը պատրաստուէր հեռանալու, երբ սուլիչի ձայնի մը վրայ, 30-40 ոստիկան-զինուորներ երեւան ելան կողմնակի փողոց մը։ Առանց հրացանի խունի հարուածներով քանի մը երիտասարդներու քիթը բերանը արիւնեցին, գլուխ պատռեցաւ և նուաղողներ ալ եղան։ Զմմառեան անուն քաջասիրտ երիտասարդ մը վիրաւորուած ըլլալով Լիմոնճեան դեղարան տարուեցաւ, ուր Լիմոնճեան էֆ. անձնուիրաբար ամէն դարման տարաւ խեղճ երիտասարդին, որուն քիթէն բերնէն արիւն կը հոսէր։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, վայելուչ շքով, տեղի ունեցաւ Այրի Տիկին Հռիփսիմէ Գառնակերեանի յուղարկաւորութեան արարողութիւնը ի ներկայութեան ազգականաց և բարեկամաց։

Դր. էֆ. Գառնակերեան և Կ. էֆ. Սէֆէրեան իրենց խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճած էին այս տխուր առթիւ թէ անձամբ և թէ գրաւոր կերպով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել։

Այրի տիկին Գառնակերեանի մահուան առթիւ Քերովբէ էֆ. Ասլանեան 108, Տիկին Մաքրուհի Օսեան 54 և Տիկին Նշմօնիա Տէլլա՛ Մօսէ (ծնեալ Ասլանեան) 54, ղշ. նուիրած են Շիշլիի հայ Տիկնաց Միութեան Որբանոցին՝ փոխան ծաղկեփունջի։

Կը խնդրուի յիշեալ Միութենէն որ ընկալագրով մը գանձէ յիշեալ նուիրատուութիւնները մեր խմբագրատունէն։

ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

Շանթի 13րդ թիւը արդէն հրապարակ ելած է և կը ծախուի ամէն կողմ։ Առաջին անգամն է որ Թրքահայ կիսամսեայ հանդէս մը, խմբագրական այս կազմով և տպագրական առաւելութիւններով, այսքան կանոնաւոր կերպով կը հրատարակուի, միշտ նոր նիւթերով ճոխացած ու թանկագին նկարներով զարդարուն։ «Շանթ»ի այժմէական բաժինը վերջին աստիճան շահեկան է։ Միակն է իր տեսակին մէջ։ Սպասեցէ՛ք նաեւ բացառիկ թիւին, որ հրապարակ պիտի ելլէ յունուար 1ին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ

Օսմ. կառավարութիւնը արտասահմանի օսմ. դեսպաններուն միջոցաւ մեծ տէրութիւններուն բողոքեց Գարատաղի կառավարութեան դէմ, որ Մալիսօրները կը գրգռէ օսմ. կառավարութեան դէմ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ

Երէկ առտու ժամը ինը քան անցած Սիրքէճիէն մեկնող կառախումբը Նալը Պէօյնի առջեւ ընդհարում մը ունեցաւ Մագրիքէօյէն ճամբայ ելած շոգեկառքին հետ։ Ընդհարման տեղը անկիւն մը ձեւացնելուն համար, վերջին կառախումբը կրցած է կեցնել իր գնացքը. մինչ առաջին կառախումբը չտեսնելով յառաջացած և գիծէն դուրս ելած է։ Ընդհարումը կը վերագրուի հեռագրական գիծերուն խզման։ Անձի կորուստ չկայ։ Միայն Թուրք հազարապետ մը և Եսայի ու Գրիգոր անուն անձերը կառախումբէն վար իյնալով թեթեւապէս վիրաւորուած են։ Քննութեան ձեռնարկուած է։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՆՈՒԷՐԸ

Ձմրան առթիւ Սուլթանը 200 ոսկի նուիրած է մայր քաղաքիս ամէն ազգի կարօտեալներուն։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Մանասթըրի մէջ Կիօ իճէ-Բազար Թաղը Րէժիի դէտերուն և ժողովրդեան միջեւ կռիւ ծագելով, երկու դէտեր սպաննուած և երեք հոգի վիրաւորուած են։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԻԱ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Նաֆիա Նէզարէթի տէվաիր իգտասընտա կէլէճէք 1328 սէնէսինտէ իսթիմալի լիզում կէօրիւլէն տէֆաթիր վէ ճէտավիլին թապը միւնագասայա վազ օլունարագ շէհրը հալ րումինին խիրմի տօգուզունճու բէնշէմպէ կիւնիւ ինհալէ էտիլէճէյի վէ օլպապը րէղպէթին [illegible] թալիպ օլանլարըն շարթնամէյի կէօրմէք իւզրէ [illegible] օլունմասը իլան օլունուր։

Ֆի 19 քեանունը էվվէլ 327

3—1

ՏՕՆԱԿԱՆ

Օրերու Առթիւ

ՄԱՅԸՐ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ

ԶԳԵՍՏԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ

ԹՕՀԱՖԻԷԻ ՎԷ ԱՒ ԵՐԵԱԼ

ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

10—1

10,000 ՂՐՇ. ՊԱՐԳԵՒ

Այն անձին որ կարենայ հաստատել թէ Օսման Ջաւէ Ճէմալէտտին էֆ.ի վաճառած Ալէմտաղիի կարագը, կաթով Թարխանեան, ոչխարի ընտիր միսով պատրաստուած երշիկը և ամէն տեսակ ընտիր կարագները կեղծուած են։

Կ. Պոլիս, Պալըք Բազար թիւ 80 փըռքովիրին։ 8

ՍԻՆԷՄԱ-ՕՐԻԱՆԹՕ

Դեկտ. 20էն մինչեւ 23, վաղը գիշեր Սինէմա-Օրիանթօի յայտագիրն է — Ճամբորդութիւն Աֆրիկէի մէջ։ Կնաս սի տան (քօ իք)։ Ռօզի ամուր (դրամ)։ Դիւրհանը իր վարձքը կ'ուզէ (Քօմիք)։ Հեղուկ օդը (գիտական)։ Լամիթանիքի Մարքիզը (դրամ)։ Կրիպուլիի սրճակուրդը։

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանշոն և Պօա, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու ազնուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին համոզուելու համար։

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԶԻՆ. ԹԱՆԳԱՐԱՆ

ԹՈԲԳԱԲՈՒ ՊԱԼԱՏԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՎԱՂԵՄԻ ԵՒ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԷՆԹ-ԻՐԷՆԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ Եէնիչէրիներու Թանգարանին պարունակած օսմ. հին և Եէնիչէրիներու յատուկ տարազները Զինուորական Թանգարանը փոխադրուած են։

Սոյն Զինուորական Թանգարանին մէջ կը գտնուին Օսմանցիներուն և իսլամական նախկին կառավարութեանց յատուկ ամէն տեսակ զէնքեր, զանազան ձեւով թնդանօթներ ու զինուորական առարկաներ, օսմ. դիւցազն նախնեաց, անուանի հրամանատարներու, մեծանուն վեհապետներու և բարձրաստիճան սպաներու թանկագին յիշատակները, Եէնիչէրիներու եւ Նիզամիէ զինուորներու տարազները։

Զինուորական Թանգարանը, ամենուն կողմէ եղած խնդրանքին վրայ, առայժմ շաբաթը չորս օր, այսինքն Հինգշաբթի, Կիրակի, Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը բաց պիտի ըլլայ բոլոր այցելուներուն առջեւ, առաւօտեան ժամը 10էն (Ք. Ե.) մինչեւ 4։

Բոլոր Օսմանցիներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն Թանգարանը, օսմ. փառայեղ պատմութիւնը կենդանացնող և քաջութեան նշան եղող բոլոր հին զէնքերը ու զանազան առարկաները տեսնելու և օրինակ առնելու համար։ Մուտքի գինը Հինգշաբթի, Կիրակի և Երեքշաբթի օրերը 4 ղշ. է բոլոր այցելուներուն համար։ Իսկ Ուրբաթ օրերը այցելուներուն և աշակերտներուն համար 100 փարա է։ 20—12

„ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ" ՊԵԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,

ՍՈՒՍԶԻՆ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին մեծ քանակ գոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մետաղէ առարկաներ։ 30—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԷԼԻ

Մահմուտ փաշա, Բէօչէք Հէկիմին կից, Իլիաս պանքային դէմ, թիւ 25։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Ելեկտրական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլէֆոն, Սեղանի սպասներ, եւ այլն թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

Վերջնական Լիքիտասիոն

ԶԵՂՉ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 40-60

Պազար տը Միւզիք վաճառատան մէջ

Բերա, թիւ 308

ԱՄԲՈՂՋ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ԽՐԱՏ ՄԸ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր զաւակները առողջ եւ առոյգ ըլլան,

անոնց կերցուցէք

ՆԷՍԹԼԷԻ ՑԱՐԻՆ ԼԱՔԹԷՆ

(ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ)

որ 40 տարիէ ի վեր ամէն երկիրներու մէջ բժշկական կաճառներէն

կը յանձնարարուի

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներու և դեղավաճառներու քով

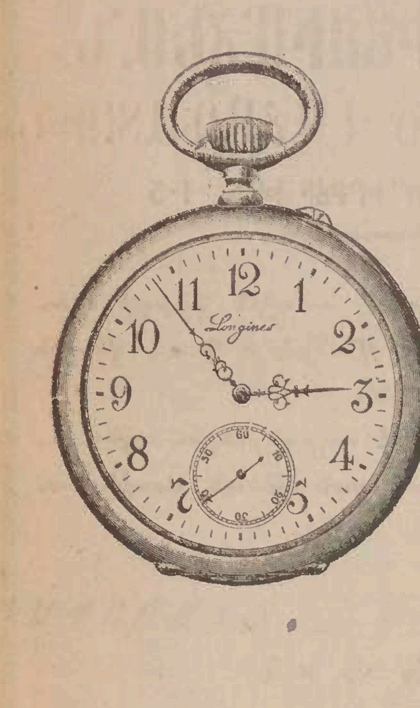

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութենէն, Միացեալ Նահանգաց, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Կանատայի եւ Սերպիոյ Երկաթուղեաց վարչութիւններէն, Արժանդինի ելեկտրական Թրամվէյներու ընկերութենէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բազմաթիւ ոչ նուազ կարեւոր Հաստատութիւններն է։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՈՔՍԻՏԷ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲՈԼՈՐ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ, Շքադրամ.— **ՎԻԷՆՆԱ**, Արծաթեայ շքադրամ, 1873.— **ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ**, Շքադրամ 1876.— **ՓԱՐԻԶ**, Ոսկի 1878.— **ՄԷԼՊՈՒՐՆ**, Ոսկի շքադրամ 1880.— **ՇՕ-ՏԸ-ՖՕՆ**, Արծաթ շքադրամ.— **ԶՈՒՐԻԽ**, Վկայագիր 1883.— **ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ**, Ոսկի շքադրամ 1883.— **ԱՆՎԷՐՍ**, Պատուոյ վկայագիր 1885.— **ՓԱՐԻԶ**, Ամենամեծ մրցանակ 1889.— **ՊՐՈՒՍԷԼ**, Շքադրամ 1893.— **ԺԸՆԵՒ**, Արտաքոյ մրցման ժիւրիի անդամ 1896.— **ՊՐՈՒՍԷԼ**, Ամենամեծ մրցանակ 1897.— **ԹՈՒՆ**, Արտաքոյ մրցման անդամ ժիւրիի 1899.— **ՓԱՐԻԶ**, Ամենամեծ մրցանակ 1900.— **ՆՈՒՐԷՄՊԷՐԿ**, Ոսկի շքադրամ 1903.— **ՄԻԼԱՆ**, Ամենամեծ մրցանակ 1906։

Առանցմէ զատ Նէօշաթէլի, Քիուի եւ Վաշինկթոնի Դիտարաններէն ստացած է աւելի քան 60 առաջին եւ երկրորդ կարգի մրցանակներ։

Միակ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Կ. ՊՈԼԻՍ, Մահֆազաճըլար փողոց, թիւ **44-46**, Մեծ Շուկայ

Կեղծիքէն զգուշանալու համար Լոնժին ժամացոյցներու մեքենաներուն վրայ քանդուած թուրքերէն տառով «Նասիպ» անուան ուշադրութիւն ընել կը յանձնարարուի։

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Բարիզեան արտադրութիւն եղող և Ֆրանսական Հանրապետութեան հակակնիքին յատուկ նշանը կրող ոսկի շղթաներու հոյս մթերք մը, ինչպէս նաեւ թանկագին քարերով զարդարուած մատանիներ, քօլեր, գինդեր, ապարանջաններ եւ ուրիշ նմանօրինակ գոհարեղէններ։

عثمانلی پیانقوسی

« بودفعه بشنجی ترتیبه عائد یکی بیلتلر صاتلغه باشلادی»

بلا تفریق جنس ومذهب عموم مکتبلریمزك ترقی وتعالیسنه غیرت ووطنپرورانه برخدمت مقصدیله ترتیب ایدیلوب ایریجه بیلت حامللرینه دخی مهم استفاده‌لر بخش وتامین ایلیان اشبو پیانقویه ویریله‌جك پاره‌لر شایان شکردرکه : طوغریدن طوغری‌یه مکتبلریمزك منفعتنه وقازانیله‌جق اکرامیه‌لر ایسه افراد عثمانیه‌یه عائد ومنحصر اولمسنه نظراً هنوز مملکتمزده امثالی کوریله‌میان بودرجه نافع ملی برپیانقویه عموم عثمانلیلرك کمال محظوظیتله اشتراك ایتملری مقتضای حمیت ومنفعتدر .

بیلتلرك عددی ۲۸،۰۰۰ اولوب نصفی بولنان ۱٤،۰۰۰ عددی اکرامیه قزانه‌جقدر. انسانی بردنبره زنکین = دهاطوغریسی = صاحب ثروت ایده‌جك مقیاسده جسیم بولنان اکرامیه‌لر « ۱،۵۰۰،۰۰۰ « بربچق میلیون » و ۱،٤۰۰،۰۰۰ و ۱۳۰۰،۰۰۰ و ۱،۰۰۰،۰۰۰ و ۳۰۰،۰۰۰ و ۱۰۰،۰۰۰ غروش اولوب بوکا مماثل دها برچوق وتعدادی غیر قابل اکرامیه‌لری بولنمسنه مقابل بیلت فیاتلری غایت جزئی اوله‌رق نصفلری ایکی ، ربعلری بر ، ثمنلری یارم مجیدیه‌در .

بوندن ماعدا طشره‌ده بولنان ، سیاحت ومأموریتله کزمك مجبوریتنده اولان ویاخود هروقت تقسیط ویرمکه وبیلت دکیشدیرمکه حاجت قالماسنی ارزو ایدن ذواته سهولت اولمق وحکمی بتون قرعه‌لره عائد یعنی بشنجی ترتیبده اجرا ایدیله‌جك اون بش کشیده‌نك کافه‌سنه اشتراك ایتمك اوزره سنه‌لك بیلتلر دخی موجود اولوب بونلرك‌ده نصفلری اوندرت ، ربعلری یدی ، ثمنلری اوچ بچق مجیدیه‌در .

بیلتلرك صاتلدیغی محل وعموم اجنته‌سی

کوپری باشنده والده سلطان خانك ایچروسنده ؛ قرائتخانه‌نك ارقه‌طرفنده ساعتجی مغازه‌سنك یاننده « ۱۵ » نومروده « ده‌ویداس ونطوره بانقه‌سی » در .

مذکور بیلتلر استانبول ، غلطه وبوغاز ایچی عموم صراف دکانلرنده دخی صاتیلور .

اشبو پیانقو متعهدلری ازمیرده نهادیه سوقاغنده ۱۰ نومروده مورده خای لوی بانقه‌سی وعثمانلی بانقه‌سی التنده یلدیزلی فرخانه‌ده بنیامین ده‌ویداس افندیدر .

5—25

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԴԱՇԻՆ ԿՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալեփփօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիպէր	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Արիոստօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սփէրօ	1203
Քաանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Քորանթինօ	1264	Էփքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Բըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օթթօ	4100	Թոքիօ	3327
Քէյրօ	1371	Էքուատօ	1841	Քլէօ	1053	Օթէլլօ	4036	Թոլէտօ	1470
Քալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Քարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Քէյթօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պլաթօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վօլթուռն.	2391
Քոնսուէլօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէմա	1350
Քոլորատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1900
Քոնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօմէօ	1789	Թարօ	
Քորսօ	895	Կուիտօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րաղաւիա	128	Մայօն	

«Թոլէտօ» և «Թիքօ» շոգենաւերը հոս ժամանած են։

«Վիկօ» շոգենաւը յուն. 14ին և «Մորօքքօ» շոգենաւը յունվ. 21ին կը սպասուին։

Դիմել Գործակալներուն Ֆ. ՀՈՒԼՏ ԷՆՏ ԸՈ 880

Թիւ 22—24, Ֆէնցիա · Մեթէթ խան Գալաթիա

LA FALLITE DU FEU

اکر دیری دیری یانمق ایسته‌میور ایسه‌کز

(وولتز)

معدنی صفحه‌لرینی (پلاق) استعمال ایتمك صورتیله خانه واقامتکاهکزی دائماً وقوعی ملحوظ اولان حریقدن محافظه ایدیکز بوصورتله تهلکه برطرف ایدلمش اولور . چوق مصارفاته دوچار اولمزسکز . خانه وویلالرك انشاسی وحریقدن محافظه‌سی ایچون بوندن دها مکمل واسطه تصور اولنه‌ماز . شمدی‌یه قدر آلمانیا ، بلچیقا ، فرانسه ، مصروساترمحللرده برچوق میلیون مترومربعی تطبیق واعمال اولنمشدر . ترکیه ایچون وکیل عمومی : استانبولده اسکی ضبطیه قارشوسنده عبداله جودت بك خاننده :

له‌روآ قومپانیه‌سنك تجارت اداره خانه‌سی .

استانبول ، طشره ایچون جدی وفعال وکیللر آرانیور .

Եթէ Չէք Ուզեր Ողջ Ողջ Այրիլ

ՎՈԼՑ Բլաքները Գործածեցէ՛ք

Ձեր բնակարանները ու ամէն կարգի շէնքերը հրդեհէ զերծ պահելու միջոցն է Վոլց բլաքներու գործածութիւնը։ Ասով՝ տաժքը առնուած կ'ըլլայ հրդեհի արկածներուն։ Մեծ ծախքի կարօտ բան մը չէ։ Բնակարաններու շինութեան ատեն անպայման տուէք այդ բլաքները, որպէս զի ողջ ողջ այրելու վտանգէն ազատիք։ Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Պելճիքայի, Եգիպտոսի մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած են Վոլց բլաքները։ Միլիոնաւոր քառակուսի մեթր տարածութեամբ բլաքներ զետեղուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր ներկայացուցիչն է, Պոլիս, Եսկի Զապթիէի դիմաց, Ապտուլլահ Ճէվտէթ պէյ խան, ԷՏ. ԼԸ ՌՈՒԱ ԵՒ ԸՆԿ.

Գաւառներու համար կարող գործակալներ կը փնտռուին։ 6—80

دیشلریکزی محافظه ایتمك ایسترسه‌کز

رفعت بسیمه صویی قوللانکز هراجزاخانه‌ده بولنور

باغلرباشنده چفتلیك غازینوسی دیمکله مشهور ومعروف اولان غازینو وبغچه اجاره‌ویریله‌جکندن طالب اولانلر غلطه‌ده هلبك خاننده تجاردن بجدیان روانت افندی‌یه مراجعت اولنور .

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրէշէմպէ բազար 26

ՆԵՐԿ. ՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՉ ՆԱՎԹՈՎ, ՊԷՏՐՕԼՈՎ, ՊԵՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼՔՕՕԼՈՎ

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

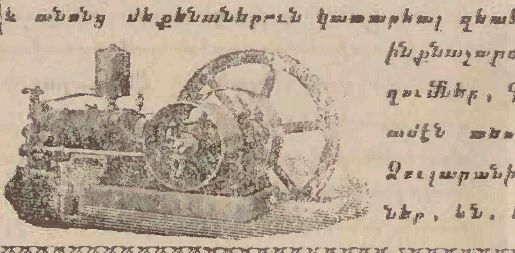

Թովմաս Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաեւ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ ցուցակը կը ստանձնէ. հողագործական ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Ջեռուցիչներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մոտկան մարքայով Ջուլհակի Փոթանէ, Մանածի Մեքենաներ, ևն. ևն.։ 72 -104

مهپاره مغازه‌سی

رسم کشادی کچن‌ده اجرا اولنمش اولان یکی مهپاره مغازه‌سی ، ایری ایری موبلیه ، اشیای ، بیتیه چوجق اشیاسی ، هردرلو قماشلر ، جماشیر ، تحافیه واشیای عسکریه وسیاحت لوازمی دائره‌لرینی حاوی واك صوك موده ونفیس یکی یکی اشیالر ایله طولو اولوب ، تشریف بیوره‌جق ذوات کرام ممنون قاله‌جقلر ر .

فیاتلر مقطوع ورقابت قبول ایتمز درجه‌ده‌در

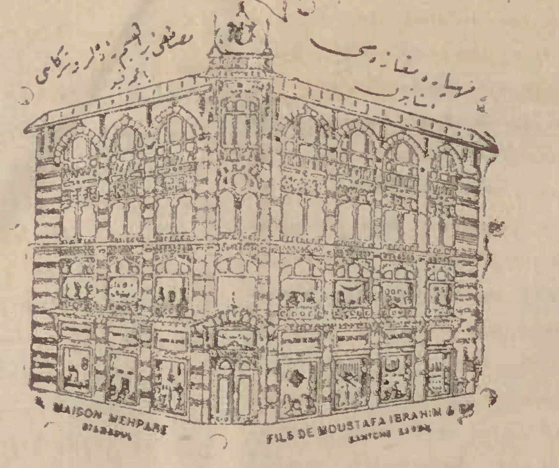

ՄԷՀՓԱՐԷ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ԶԱՏԷԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՉԷ ԳԱՓՈՒ

Կարասիներու ճիւղ.— Սեղանի և անկողնի կազմածներ, պիւֆէներ, նստարաններ, մանճականներ, քօնսօլներ, ժամացոյցներ, քրիսթօֆլի արծաթեղէններ և տունին ամէն տեսակ առարկաներ։

Տղոց յատուկ.— Աթոռակներ, խաղալիկներ, օրօրոցներ ևայլն։

Կերպասներու ճիւղ.— Մետաքսեղէն և բամպակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիսքա, քրէփ տը շին և քոսթիւմցու զանազան կերպասներ։

Ճերմակեղէններու ճիւղ արանց և կանանց յատուկ.— Ներքին ճերմակեղէններ, միւբեր, պլուզներ, աղոց զգեստներ։

Թօհաֆիէի ճիւղ.— Մետաքսէ, բուրդէ և ֆիլ տ'էքօս ֆանէլա, գուլպայ, շապիկ, քրավաթ, թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ աճառ, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ և գաւազան ևայլն։

Զինուորականներու և ճամբորդութեան յատուկ ճիւղ. Հեռադիտակներ, դիւրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուզարդի առարկաներ, բէլէրիններ, մտուլներ ևայլն։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 31—52

کیسارنا معدن صویی

فولرا زماننده محافظهٔ صحته خادمدر

کیسارنا معدن صویی

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولذتی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جکر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .

عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .

— مرکز دپوسی بغچه قپوسنده کمرك اتصالنده یکی خانده در .

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համով և առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալպիւմինի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քոլերայի ատեն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգափու, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—41

رومانیا سرعت واپورلری

صالی وپنجشنبه وجمعه ایرتسی کونلری (آلافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن ۱۲ ساعتده کوستنجه‌یه مواصلت ایدرلر . هرپنجشنبه کونی (الافرانغه ۳۰ ساعتده حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره ، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره‌یه وساعت ۳ ده مواصلت ایدرلر .

بوهفته ظرفنده حرکت ایده‌جك واپورلر.

پرنچیپزاماریا — کانون اول ۲۰ صالی ساعت ۳ ده کوستنجه‌یه

داچیا — کانون اول ۲۲ پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه

رکله‌قارول — کانون اول ۲۲ پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه

رومانیا - کانون اول ۲٤ جمعه ایرتسی اسکندریه‌یه

اجنته‌لر : غلطه‌ده موسیو مولر وشرکاسی

استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده‌سنده ریحتیم خانده توفیق بك

Ռումանական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԵՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէոն և 30 ժամէն Պիրէոնէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառախումբերուն, Պերլինի և ռումանական արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԴԵԿՏ. և ՅՈՒՆ.

20/2 Գշ. երեկ. ժամը 3ին «Բրինչիբէսա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ

22/4 Եշ. » » 3ին «Տաչիա» դէպի Քէօսթէնճէ

22/4 Եշ. » » 3ին «Րէկէլէ Կարօլ» դէպի Քէօսթէնճէ

24/6 Շբ. » » 3ին «Ռոմանիա» դէպի Իզմիր, Պիրէոն և Աղեքս.

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ու. Հ. Միւլլերի, Ղալաթիա, քարափին վրայ և գեր գործակալ Թէվֆիք պէյի, Պոլիս Րէշատիէ Րըհթըմեան, խան։

دونانمای عثمانیه خدمت ایتمك

هم مرکزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت کوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایتمك ایچون

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعته چیقان

سیغاره کاغد

وکبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .

خصوصاکه فیاتده هیچ فرق یوقدر .

عمومی ده‌پوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ, ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի

«Սաթինէ» շոգենաւը, նաւապետ Ֆինտլէյ, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր յուն. 15ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի յուն. 16ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Ասուան» շոգենաւը, նաւապետ Վաթչըքի, 1912 յունուար 17ին Դշ. օր Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, յուն. 20ին շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մերսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

عافیت اولسون

بك اوغلی بالق بازارنده قونیه بازاری صاحبلری محمد علی وحقی مصطفی اغالرك یمش مغازه‌لرنده هرتورلی اك نفیس وتازه یمشلر ومیوه‌لرك اك اعلالری بولنوب سنه‌باشی مناسبتیله غایت الوریشلی فیاتلر ایله صاتلقده اولدیغندن محترم اهالیمزه توصیه ایدرز . برکره مذکور قونیه بازارینی زیارت ایتملری ایچون کیدنلر ممنون اولوب سنه باشنه قدر اونفیس مالری ییوب عافیت ایدرلر.